

NAŠ GLAS

Glasilo javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

— Cijena u prodaji 1 K 50 ni —

Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
Godišnja pretplata K 72—
Polugodišnja „ 36—
Četvrtgodišnja „ 18—
Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

— Цена у продаји 1 K 50 фил. —

Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
Годишња претплата K 72
Полугодишња „ 36
Четвртгодишња „ 18
За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znak. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne odizamo. Naročila naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Carinska Panama.

Slovenski listi »Domovina«, »Jugoslavija«, »Slovenski Narod« gotovo niso jugoslovanski, temveč so najbolj bojovniki za našo ujedinjeno državo. Uprav iz razloga, ker videvajo spas Slovencev v Jugoslaviji, se bore za njeno učvrščenje. Tem listom je nedavno tudi »Naš glas« veljal za separatista in posebno so nemilo dirnili naši članki centralistično »Domovino«, češ, »Naš glas« propagira separatizem med državnim uradništvom ter razširja protijugoslovanske misli, ker pridiguje neopravičeno — mržnjo proti našim bratom Srbom. Nič ni pomagalo, da smo »Domovini« in njenim demokratičnim-centralističnim protektorjem dokazovali, da nam je vsem daleč mržnja proti dragim nam bratom Srbom, pač pa da se borimo edinole proti azijatsko-koruptivnemu sistemu, ki nam ga neki radikali vsiljujejo pod krinko jugoslovanstva, za sedaj v carinski stroki. Veseli nas, da je naše prepričanje prodrlo in da danes z nami soglašajo gornja demokratiška glasila. Le škoda, da soglašajo z nami šele sedaj, ko je stopila na krmilo njim nasprotna reakcionarno-radikalna vlada. Sicer da »meglio tardi che mai«!

Niso pa sami zgoraj navedeni listi, ki uvidevajo, da v carinski upravi ne more iti tako naprej kakor je šlo doslej. To uvidevajo tudi novine v naši prestolici, v Beogradu. Pred seboj imamo »Beogradski dnevnik« št. 79 od 6. t. m. V nem članku sledeči popravek generalne direktorje carin z dne 1. t. m. c. št. 24824. Ker naša tiskarna nima zadostno črk v cirilici, objavljamo ta popravek — čeprav ne naprošeni — v celoti, in sicer v latinici:

Ispravka. »Beogradski Dnevnik« u broju 73, od 20. marta o. g. doneo je pod naslovom »Carinska Panama« napis u kome se navodi:

1. Da je sadašnji ministar financija tvrdio, da je njegov predhodnik dr. Voja Veliković učinio velike štete državi, oslobodjavajući od plaćanja carine artikle podložne plaćanju carine:

2. Da je glavni krivac za to generalni direktor carina S. P. Kukić koji je sam na svoju ruku rešavao i svojeručno pisao referate o oslobodjenju od carine i ministar, verujući mu, te referate usvajao;

3. Da je generalni direktor carina takav rad nastavio, i pre neki dan dozvolio

izvoz bez plaćanja carine za 2 vagona kaškavelja (sira) i 20 vagona brašna i da je to odobrio današnji ministar financija, i ako je izvoz ovih artikla zabranjen.

Sva su ova tvrdjenja neistinita. Sadašnji ministar nije optuževao svog prethodnika oslobodjenja od carine. I iz njegovog govora i iz referata generalnog direktora carina, koje je g. ministar financija saopštio u Narodnoj skupštini, vidi se jasno, da se je optužba odnosila na štetan i opak sistem trgovinske politike g. Kramera i na radnje ministarstva trgovine, centralne uprave, pojedini ministri, koji su nenadležno naredivali puštanje vagona robe bez carine itd.

4. Da su referate generalnog direktora carina, po kojima je predjašnji ministar odobravao oslobodjenja od carina, zasnovana na riješenju ministarskog saveta od 5. nov. 1919. tač. 5 i osnovana, koje je sam prejašnji ministar financija utrdio;

5. Da sadašnji ministar financija nije ni po kakvom referatu generalnog direktora carine oslobodio od carine ma kakvu robu, pa ni 20 vagona brašnja i 2 vagona kaškavelja.

Predjašnjem ministru je poznato, da je baš povodom rada ministarstva trgovine, generalni direktor carine podneo referat b. 25412 od 19. nov. prošle godine i zhtevao neniziju, ako se takva radnja ne prekrati. Nepravde su i neosnovane prema ovome i iluzije u drugim listovima, učinjene na moral u službi generalnog direktora carina S. P. Kukića kakor su se mogle čitati v »Pravdi«.

Do tu ta snežnobeli uradni popravek, iz katerega moremo posnemati, da so obtožbe proti S. P. Kukiću — vsemočnemu generalu vseh carin v Jugoslaviji — morale nač biti jako tehtne, da se je moral javno »oprati«. Le škoda, da št. 73. »Beogradskega Dnevnika« nimanje ter jih ne moremo ponasiniti, kar bi iz srca radi storili ker »blagohotnost in pravico«, ki jo delita Sava Kukić in njegov pomočnik Sava Dimitrijević slovenskim in hrvatskim »nestrokovnjaškim« carinariem, opravičujeta domnevanje, da sta ta dva moža res pravična, toda samo — sebi in njunim radikalno-srbijanskim somišljenikom, dočim sta za vse druge prava — radikalna šiba. Interesanten in nad vse podučljiv pa je članek, ki ga prinaša »Beogradski dnevnik« v št. 73, dne 7. t. m. ki ga tudi tukaj ponatisnemo v latinici, da

naši čitatelji zvedo, kakvo mišljenje vlada tudi v Beogradu o teh carinskih kapacitetah. Naslov mu je:

Carinska Panama. — Sava Kukić je dolijao — želno očekivanu »Ispravku« g. Save Kukića, generalnog direktora direkcije carina, povodom našega članka »Carinska Panama«, dočekali smo, da vidimo i mi smo je juče i publikovali. I ta ispravka je samo jedna optužba više protiv rada g. Save Kukića. Optužba zato, jer on ispravlja stvari, koje ga se ne tiču, a šutke prelazi preko naših okriivenja, koja ga strahovito tereta.

Stvar, koja se g. Kukića ne tiče, a koju on hoče, da ispravi, to je govor današnjeg ministra financija, kojom je dr. Velizar pokušao optužiti svoga prethodnika g. dr. Velikovića, koji je govor objavila »Tribuna« u svome vanrednom izdanju od 28. marta ove god. Šta je prilikom ovoga govora promucuo dr. Velizar, mi dosta čuli nismo, ali smo iz »Tribune« primali za gotovo ono što smo pročitali i što sam dr. Velizar nije dementovao. Pa zašto to sada čini g. Kukić? Znače se valjda, i to jednoga dana!

Ali ostavimo to na stranu. Da vidimo, šta i kako g. Kukić veli o sebi, povodom naših optužaba.

Prvič, g. Kukić priznaje, da je referate o oslobodjenju carina za artikle pojedinih izvozničara pisao sam lično, sam ih sastavljao i podnosio na potpis predjašnjem ministru financija. A to je najglavnija naša optužba protiv Kukića i to je ovo što najviše ilustruje njegov rad kao nelspravan. Jer po čl. 211 car. zakona g. Kukić je bio dužan, da svaki ovakov predmet, po kome se tražilo oslobodjenje od izvozne carine, iznese pred carinski savet na rešenje. Po čemu je to g. Kukić smeo sam da rešava ove predmete, gdje su u pitanju milijuni, kad pred carinski savet iznosi na rešenje i sitne predmete, po kojima nekome treba vratiti 5 do 6 banki više naplaćene carine!?

Drugo, g. Kukić ničim ne dodiruje drugo naše tvrdjenje: da je ova roba, koja je ovako nepravilno oslobodjena carine, upućena na izvoz baš preko onih izlaznih carinarnica, u koje g. Kukić blagovremeno ponamestao svoje rodjake.

Naposletku, g. Kukić drsko beleži i jednu neistinu veleči: da sadašnji ministar financija nije ni po kakvom referatu generalnog direktora carina oslobodio od

carine ma kakvu robu. To tvrdjenje nije istinito jer ko je i »Pravdu« pročitao neki dan, marao je naći:

Da je g. Dimitriju Ristiću iz Beograda dr. Velizar dozvolio izvoz bez carine dva vagona kaškavilja (sira) i dva vagona pasulja i ako je ovaj rob izvoz zabranjen. I ovu dozvolu učinio je Velizar po referatu I. Kukića, koji tu vest ne pokušava ni jednom reći da demantuje.

Zato mi, znajući, da je g. Kukić ovih dana poslao trdnu robu (čitave wagone) na svoje imanje kod Kraljeva, i znajući, da on sad tri člana svoje porodice izdržava na tri kraja Evrope, — a znajući, da se takav komoditet ne može pribaviti od legalnog primljenog dodatka plate, mi pa ovo zaključamo: Ili: da se g. Kukić odmah ukloni sa položaja i da ceo njegov rad kao i rad njegovih ortaka (5 kompanija) i la Vasa Dimitrijević prebuda jedna mešovita komisija.

Ili: da nas g. Kukić tuži sudu za klevetu pa da mi pred sudom dokažemo istinitost naših navoda.

Mi se ne bodemo spuščali v meritum te smrdeće zadeve ter pustimo, da stvar sodno ali izvansodno opravita prizadeta „generalna ravnateljca carin“ Kukić, Dimitrijević in kako se imenujejo že ti srb-sko-radikalni tići, ki so se polastili vse jugoslovanske carinske uprave in ki tako samovoljno in trmasto „vodijo“ to upravo v veliko in gotovo škodo naše države. Večkrat smo že opozarjali v našem listu ter s prstom kazali na to rak-rano, ki preti zastrupiti vso našo državo. Bili smo v naših izvajanjih preboječi ter se stvari dotikali le z rokavicami z obzirom na okolnost, da bi nas utegnili dolžiti plemenske mržnje. Poudarjali smo pa vsikdar, da je tem neznosnim razmeram kriv sistem, ki ga uveljavlja neka klika, ki ta sistem izvaja, ter ga uveljavlja na očito škodo slovenskim in hrvatskim interesom ter naše trgovine. „Beogradskemu dnevniku“ moramo biti za to hvaležni, da nam odkriva te razmere ter nam imenuje njih provročitelje.

Da je ta sistem zlotvoren, sledi iz vseh izvajanj našega lista. Da je na ta sistem tudi korupten ter da bi bil zločin na državi, ako bi se še dalje trpel, je razvideti iz javnih obtožb beogradskega lista. Posebno značilno je, da se je blago, ki se je na tak nepravilen način oproščalo carine, odremljalo v izvoz baš čez tiste izstopne carinarnice, na katere je g. Kukić pravočasno namestil svoje rotnike. Pisali smo, kako je g. Kukić & Comp. na Slovenskem vsa važnejša mesta izročil srbijanskim svojim pouzdanikom ter iz njih izrinil slovenske starejše in povsem zmožne carinarje.

Tako je za inšpektorja imenoval Srbijanca K. Ivanovića, za upravnika v Ljubljani Srbijanca M. Aćimovića, v Mariboru je postavil zopet Srbijanca itd. Enako se je zgodilo na Hrvatskem in drugod, kjer so se namestili le Kukićevi in Dimitrijevićevi „rodjaki in ortaki“. Sedaj nam Beogradski dnevnik pojasnuje tudi — povod temu početju.

Ali bo novo ministristvo res še dalje mirno prenašalo to — Panamo? Ali ni že skrajni čas, da se radikalno pomeđe te — radikalne škodljivce z uzurpiranlih mest?

Tovariši! Zahtevajte po vseh lokalih, kamor zahajate, „Naš Glas“! Nabavljajte svoje potrebščine le pri trgovcih, ki inserirajo v „Našem Glasu“.

Selitbeni troškovi.

Javni namještenici Hrvatske i Slavonije ne imademo nikakovog stalnog naredjenja za slučaj premještenja; ne znamo, kakove nam selitbene pristojbe pripadaju u današnje doba, u doba ove neopisive skupoće.

Postoji doduše banska naredba od 28. 9. 1909. broj 2977/Prs., kojom su uređene putne, selitbene i zamjeničke pristojbe javnih namještenika Hrvatske i Slavonije. Ta naredba je izdana za normalno predratno doba; nadopunjena je banskom naredbom od 9. 4. 1916. broj 1934/Prs., jer prva već 1916. nije odgovarala svojoj svrsi, — dok nije prva opet nadopunjena banskom naredbom od 3. 5. 1918. broj 1879/Prs., a ona od 1916. ukinuta. Medjutim je nastao prevrat; — došlo je do ujedinjenja i našeg mladog kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca. Ali je nastupila i još mnogo veća bijeda i siromaštvo, naročito za savjesne i poštene javne namještenike; zaboravilo se na njih i na naredbe i ostalo je sve pri starom.

Spomenute banske naredbe bile su već onda, kad su izdane, nesavremene i skroz birokratske. U njima se nabraja činovnička i službenička potpuna istegnuta kilometrina; razne željezničke, brodske, maltarinske, mostovinske, skelarin-ske, prenosne i kako se već sve zovu te moguće i nemoguće pristojbe. Zatim tko ima pravo na selitbene pristojbe, koje su to i koje može i smije računati javni namještenik za sebe, kao glavu porodice, koje opet za porodicu. Tko spada u porodicu, koliko se članova porodice mora voziti u jednim kolima i t. d.; zatim, da selitbene pristojbe i odšteta za pokućstvo pripada samo onim javnim namještenicima, koji su redovito premješteni iz službenih obzira. Na odštetu za pokućstvo imadu pravo i to: 1. neoženjen ili udovac bez djece, u iznosu jednomjesečne plaće u koliko se izkažu, da su imali vlastitim pokućtvom uređen stan; 2. oženjen ili udovac sa djecom, u iznosu dvomjesečne plaće i 3. oženjen sa više djece, veću udaljenost ili „s inih obzira vrijednih razloga, može ban dozvoliti i veću odštetu“ i t. d. U svim drugim slučajevima premještenja, ne pripadaju nikomu selitbene pristojbe; ali se ipak prepušta vladi, da ona i drugim dozi selitbene pripomoć prema uvidjavnosti, makar im te pristojbe i ne pripadale; — t. j. data je prilika vladi, da svoje ljude protežira.

„Odšteta za pokućstvo“ nije pravi, tačan naziv, jer se može i mora misliti, da je ta odšteta odredjena za razne popravke i manju vrijednost pokućstva, koja nastaje prenašanjem i prevozom. A to nije tako. — Odšteta za pokućstvo služi za podmirenje svih troškova pakovanja, vozarine, razpakovanja i smještenja pokućstva u novo-određenom mjestu. — Ovo je jedna velika nepravda, jer dobije jednaki iznos za pokriće troška prevoza pokućstva onaj javni namještenik, koji imade par komada pokućstva; kao onaj, koji ima nekoliko vozova pokućstva; — jednako onaj, koji seli iz kotara u kotar, kao onaj koji seli, recimo iz Zemun — Gračac ili Lapac. Ne pita se, da li može premješteni, s određenim mu troškom, koji se zove „odšteta za pokućstvo“ izaći ili ne. To se vlade više ništa ne tiče. —

Drugom banskom naredbom t. j. onom od 3. 5. 1918. broj 1879/Prs. dozvoljen je doplatak na dnevnicu, povišena kilometrina i fijakerovina obzirom na

ratno stanje. No i ta povišica je tako oskudna bila već onda, da ni iz daleka nije odgovarala vladajućim cijenama, što svjedoči 16. — zadnja — točka te banske naredbe, koja glasi:

„Kod povjerenstvenih izaslanja, kojih troškove namiruju privatne osobe, imadu potonje nositi potpuni trošak podvoza, za koji valja vjerodostojno zasvjedočiti, da je uplaćena svota primjerena mjestnim podvoznim cijenama“. — Dakle, ako činovnik mora putovati u interesu privatnih stranaka, onda neka te stranke plate sve potpuno; a ako mora putovati na naredjenje države, onda mora izaći s onim, što mu ova naredba propisuje; a ako ne može izaći, neka doda iz vlastitoga, pa mirna Bosna! —

Primjetiti nam je, da se još i danas naša vlada drži ovih banskih naredaba uvijek, ako se radi o nižem javnom namješteniku, jer se kod svakog povjereničtva nalazi po nekoliko „štrebera“, koji si smatraju za dužnost, da na sirotinji štede, da joj otkidaju gdje god mogu, da se pogadjaju i nagadjaju kao na važaru samo, da što više iskažu prištednje svojim pretpostavljenim i da im se kroz to umile. Neće, da uzmu u obzir današnje skupoće kola, željeznice, radne snage i t. d. Neće, da uvažuje, da je za onda, kad se je izdavala ta naredba, imao svaki javni namještenik za sebe i porodicu voznu i tovarnu pogodnost na željeznicama; a o sigurnosti robe te brzoi i solidnoj odpremi, ne ćemo ni da govorimo. Dočim ako se radi o putnim troškovima „velike gospode“ ili vladinih ulizica, onda se je i prije pa i danas radilo i doznajivalo putne troškove, bez obzira na ove naredbe. Ili se je, u najgorem slučaju, doznajivalo takovim osobam u ime odštete za pokućstvo jedno ili dvomjesečna sadanja sveukupna beriva.

Spomenuti „štreberi“ za štednju na sirotinji upliviše i na obredjivanje putnih računa kod računarskog ureda; a da je tomu tako, dokazom je ta okolnost, što je više nižih javnih namještenika, prigodom premještenja, bilo pozvano pred kratko vrijeme po zemalji vladi, da povrate od doznačenog im predujma onu razliku novca, koji im nije bio obredjen; akoprem su vjerodostojnim prilozima dokazali, da su za preselenje potrošili daleko više, nego što je iznosio predujam. A to se dogadja samo zato, što je računarski ured, prigodom obračunavanja odštete za pokućstvo, morao kao temelj uzeti, gotu predratnu mjesečnu plaću, što danas ne dostaje niti za pakovanje pokućstva, a kamo li za preselenje.

Mirne duše možemo izjaviti, da u današnje doba i dok postoje i uprabljaju se citirane banske naredbe o preseljenju, ni jedan javni namještenik, koji živi li od svojih mjesečnih dohodaka, nije u stanju preseliti, a da ne ogrezne u dug. — Sada su došli na kormilo Hrvatske vlade, kako se čini, pravedni i nesebični ljudi, kojim na srce stavljamo — obzirom na navedeno — da izdaju jednu savremenu i pravednu naredbu o selitbenim pristojbama, u kojoj bi se uzeo obzir na sve one: a) koji budu premješteni iz službenih obzira; b) koji budu premješteni uslijed imenovanja u viši plaćevni razred; c) koji su mnogo godina na jednom mjestu, pa budu premješteni na vlastitu molbu bilo iz kojih mu drago razloga i d) ako je ženitvom nastao odnošaj tashine ili rodbinstva, pa se dotičnik imade premjestiti na drugo mjesto.

Pravednost zahtjeva, da se svim ovima dadu efektivni selitbeni troškovi, koje bi dotičnik imao vjerodostojnim priložima dokazati i za iste svojom poštenom riječju jamčiti; jer nije moralno ni liepo, da činovnik izrabljuje državu, niti država javnog namještenika. Na taj način bi se odstranila korupcija i umanjile razne molbe i pretstavke.

Preporučamo ovu stvar gosp. banu i Savezu J. N., da se ovom zlu doskoči što prije. Jedan vanjski.

J. D.

Državna varnostna straža.

Vojna je zahtevala številne človeške žrtve, in je uničila mnogo narodnega premoženja. Ali niti prvo, niti drugo ne občutijo najširši sloji prebivalstva toliko, kakor pa še tretje zlo, kot neposredno posledico vojne. In to zlo je uničenje morale ljudstva.

Pojm razločevanja med mojim in tvojim je postal problematičen. Življenje bližnjega ni nekaj nedotakljivega. Događajo se napadi, vlomi, tatvine, ropi, tihotapstvo, verižništvo, razgrajanje in divjanje ponočnjakov in pijancev (tudi iz boljših slojev), napačno umevanje svobode v državi, češ, prosti smo, ni nam treba nikakoršnih omejitvenih postav, itd. itd.

Svetne in duhovske oblasti se intenzivno in na različne načine trudijo vzpostaviti red in varnost, ter pridobiti nekdanjo moralnost ljudstva. (Temu nasprotujoče stališče zavzema edinole porota, katera priznane zločince, škodljivce ljudstva štiti, oprošča).

Naloga poklicanih oblasti je promulgirati postave in izdajati naredbe, po katerih se »naj« ljudstvo ravna. Ali tukaj pridemo na težavno točko, da namreč vse postave in naredbe oblasti spoštujejo le moralni, pošteni sloji ljudstva. Za zločince, ljudske pijavke in druge podobne elemente ne hasnejo še tako umestne, stroge, oziroma lepe postave in naredbe, temveč za vse te vrste ljudi velja še zmiral in še tembolj, kakor v prejšnjih časih. železna pest. In kdo naj suče to železno pest? V naši prestolici in nje okolici, kakor tudi v vseh pomembnejših mestih edinole državna varnostna straža. Težo vojne in nje posledice ne občuti nobena služba toliko, kakor varnostna straža. Nje naloga je narasla ogromno, in še postaja zmiraj težavnejša in napornejša. Vendar varnostna straža, katera je bila v kritičnih dneh preobrata noč in dan na nogah v službi domovine, vrši tudi danes z največjo požrtvovalnostjo nje službo.

In pogledimo si ustroj te službe! Vrši se v dveh oddelkih po 24 ur nepretrgoma. Marsikateremu čitatelju se bode to neverjetno, nekako pravilično zdelo. Vprašal se bode, da li je sploh mogoče, biti izpostavljen vsem vremenskim neugodam, kakor dežju, snegu, mrazu, vročini, blatu, prahu itd. in vršiti zraven tega še tako naporno in neprijetno službo. Nobeden uradnik ali sluga, ki lahko vrši službo pod streho, ali sedeč za mizo, kateremu tudi ni treba nositi orožja, bi ne vršil službe, ni urejene na časovni način, kakor jo vrši varnostna straža. Resnica je, da so vse risti kategorije, katere morajo vršiti redno dnevno in nočno službo (orožništvo, obmejna finančna straža, železnice, zaosebna podjetja i. d.) dosegle ureditev njih službe tako, da se vrši v treh oddelkih, ali pa imajo drugačne, znatne olajšave.

Le varnostna straža je ohranila patrijarhalno ureditev službe, ki je bila popolnoma umestna pred pol stoletjem, takrat, ko je obrtnik, delavec ali drugi nastavljenec delal od zore do mraka, ki pa danes nikakor ne odgovarja socijalnim razmeram.

Pred 12 leti je dunajska vlada, vpoštevajoč težavno in naporno službo varnostne straže, namesto olajšave službe, priznala posebne redne doklade varnostni straži. Le-te so bile tako odmerjene, da so skoraj docela zadostovale za prehrano varnostnega organa, in to kot priboljšek za težavno službo. Ali cene življenjskih potrebščin so poskočile do danes povprečno za 1000 do 2000 odstotkov, vendar doklade so ostale skoraj iste, ko poprej, tako da nimajo nikakega pomena (1 K 80 vin. za celonočno službo). Ker se je pa napornost službe več kot podvojila, bi tudi vse posebne stražne doklade, sorazmerno sedanjim cenam ne ugodile zahtevam službe in toku časa.

Deželna vlada za Slovenijo je že pred nekaj časom pričela razmotrivati in je že izdelala tozadevni načrt, kako odpomoči temu neprimernemu, da krivičnemu položaju varnostne straže. Namerava se končno vpeljati tri službene oddelke, kakor jih ima straža po drugih večjih mestih.

Ta ukrep Dež. vlade bodo ne samo občinstvo, temveč tudi vsa oblastva sprejela z veseljem, ker bodo pridobila s tem čilo, svežo, za vsako pomoč pripravljeno, ne pa kakor do sedaj izmučeno in izčrpano varnostno stražo. Le-ta pa bode boljše, kakor pa danes kos svoji težavni nalogi.

Drugovi, u svim gostionama i kavarnama zahtjevajte „Naš Glas“.

Kje najti državi višjih dohodkov?

Draginja narašča od dne do dne, verižniki se bogatijo, tihotapci množe, industrije nam je živo treba; filozofi po raznih člankih v pol. listih pa modrujejo, kako dobiti državi dohodke; in vse predale so že prebrskali, le tam še niso pogledali kjer je — njih lastnemu žepu v škodo!

Pa mi pogledimo!

Odpraviti ali pa korenito predelati je treba zemljarino, ker je pasivna in jo je hotela odpraviti že stara Avstrija. Upitje, da kmet plačuje davke, je — poslanska demagogija, ki se hoče prikupiti ljudstva, ker je zemlj. davek dandanes, ko je vse 5 in 10 krat dražje, še vedno tak, kakor je bil pred vojno. Čisti donesek se računl še vedno tako kakor pred vojno. Pristojbine od pogodb se računljo še vedno tako kakor pred vojno. Takse in pristojbine za razne predpise so še vedno take kakor pred vojno, tako, da je v mnogih slučajih papir dražji od pristojbine, ki se za delo na papirju plača.

Hišno-razredni davek je istotako nemodern, popolnoma zastarel in da v primeri z uspehi več dela kakor je vredna svota, ki se lo iztirja.

Edino osehni davki imajo nekoliko vrednosti za današnje čase!

Nasprotno pa se zanemarija obdačenje kupčije z denarjem; se ne vpelje splošno zavarovanje, ki bi koristilo državi in ljudstvu; opustila se je poštna hra-

nilnica, ja delajo dandanes le banke. Išče pa se po vinarčkih pri poštnih znamkah in podobnem drobižu.

Seveda! Pri pravičnem obdavčenju bi se prijelo one, ki dandanes najbolj kriče, zato ne pridemo naprej!

Treba nam je novih rudnikov za mrtvo, v zemlji ležečo rudo, ker potrebujemo kovin; treba nam je plavžev, ker rabimo železo, baker, cin — in tudi zlata, ki leži v naši zemlji, se nam ni treba brniti. Rabimo tovarne za stroje, ki jih nimamo, rabimo gozde za les, ki ondi gnije. Za vse to bi morala dati država inicijativo in dobila bi milijone in milijarde. Samo o tem govoriti, koliko pridelala Banat pšenice in koruze, kakor nam že vse leto pripovedujejo, pa je gola otročarija.

F. A.

Javni namještenici, vsi na okup u Savez!

Riješenje ekonomske krize javnih namještenika jest riješenje par excellence državno, a ne stranačko. To su imali javni namještenici pred očima, kada su stvarali svoju stališku organizaciju; držali su pred očima kod svakog svog koraka i istupa kroz ovo godinu dana, koje su poduzimali radi riješenja njihovih staliških i moralnih i materijalnih — pitanja; a držali su to pred očima i 1. decembra t. g., kad su se u Zagrebu sakupili u općoj protestnoj skupštini.

Javni namještenici ostavili su za pragom skupštinske dvorane sve stranačarske metode, sve stranačarske simpatije i antipatije, te u skupštinu unijeli duh državni, duh jugoslavenske solidarnosti i po njemu uznastojali, da se nadje jedna osnovica, jedna jaka čisto stališka organizacija, koja će pripomoći, da se ova nesretna država, stvorena u času najteže ekonomske konjunktore svjetske, izvuče iz blata.

Jer javni namještenici tek u državi sretnoj i sredjenoj vide svoje polje rada. To stanovište javnih namještenika došlo je do potpunog izražaja i u prihvaćenom memorandumu.

Mi stoga najodlučnije prosvjedujemo protiv posve neosnovanih i ishitrenih ispada nekih naših političko-stranačkih dnevnika, koji ometavaju naš rad prozirnog tendencom, da jedinstvenu našu stališku organizaciju i sadašnju stališku akciju profaniraju kao jednu stranačko-političku. Tendencija toga je jasna. Ide se za tim, da se učine širi neupućeni narodni krugovi neraspoloživima za pravedan pokret javnih namještenika, a med javne namještenike da se unese razdor i zbrka.

Tim nedostojnim sredstvom istupila je stanovita štampa već u prvom početku našeg organizatornog rada protiv nas. To sredstvo zatajilo je onda kao i danas, a zatajit će i u buduće. —

Naša je stvar pravedna; naši redovi nepokolebivi.

Činovičko pitanje tjesno je spojeno s pitanjem stranačke korupcije naših političara. Jer ta stranačka korupcija, to jest stranački makiavelizam, danas je glavni razlog općoj građanskoj, gospodarskoj korupciji. Kad bismo mi danas imali jedan svježi jaki blok parlamentarni od samih nezavisnih i čestitih elemenata i kad bi ovi imali uz bok svoje čestito nezavisno, to jest ekonomski obezbjeđeno činovištvo — čudesa bi se mogla stvarati. Ali toga nema. I što je posljedica?

Činovništvo bačeno na prosjački štap, autoritet države uzdrman, subverzivne makinacije u punome cvatu, a liхва i korupcija vode javno kolo.

Nemamo sferu u kojoj bi svi bez razlike podržavali zajedničke državne ciljeve. Englez je član najraznovrsnijih klubova, u njima se on gosti i zabavlja u njima je on John Bull, dobričina od čovjeka i ne razpravlja o politici. U nas za doba staroga režima nije bilo mjesta, gdje se nije razpravljalo o politici. Jer sva je politika bila zakulisna.

Oslobodjenjem danas je nastala upravo engleska situacija. Sada treba svatko bez rizika da javno ispovijeda svoju politiku, a privatno da radi kulturni čisto društveni rad, odbacivši strančara a obukavši čovjeka.

Osobito u jednome pitanju u pitanju naše mišerne činovničke egzistencije moramo da budemo u prvom redu i samo ljudi, a političke diferencije da ostavimo. Skinemo li krinke, razotkrijemo li svoje pravo lice, zbacimo li stranačke nazive, operemo li ruke od političkih krivica, pa uhvatimo li se za našu stvar, za stvar javnih namještenika, završili smo najpreči korak za ozdravljenje naše nutarne politike. Naše različito političko mišljenje nije u stvari ništa drugo nego li naša nesloga u pitanju i metodama naše državne sanacije. Svi smo Jugoslaveni, svi hoćemo jaku, solidnu izgrađenu jedinstvenu državu. A budući, da smo država mi građani i nitko drugi nego mi, a ne vlada, to hoćemo jake i solidne sebe i samo sebe.

Protjeklo je od audijencije kod ministra Protića mnogo Save od Zagreba do Beograda i mnogo se nagomilalo činovničke bijede, promijenila se vlada, a činovničko pitanje ostalo je neriješeno.

Već je vrijeme, da se jedanput kaže ovo:

Savez javnih namještenika time, što se organizuje i što u čvrstim redovima koraca pod jednom staleškom ili razrednom zastavom, ne samo da ne potkopava državu nego ju upravo učvršćuje. Učvršćuje ju pod uslovom što Savez doista nije stranačka akcija, ne krije protudržavne ciljeve nego radi kao ekonomska ali i etička asocijacija svih onih javnih namještenika, koji se ne žacaju stupiti ne s državom nego s korumpiranim društvom i lihvarskim izrabljivačima svojima u otvoren organizovan boj protiv nereda i nepravde.

Budući da sam osvjedočen, da samo pristupom u Savez mogu da sudjelujem u takovom boju time što u njegovom krilu ispovijedam i izvršujem nestranačke namjere i program, koji je u korist saniranja javno namješteničkoga života, dižem i ja svoj glas i zovem svoje drugove, pristajše jedinstvene državne misli:

Javni namještenici, sjedinite se u Savezu!

Sjedinite se, jer učvršćujete državu time što učvršćujete poziciju svekolikog činovništva ili javnog namještenništva. Prvi glavni zahtjev Saveza javnih namještenika jest izjednačenje plata u svim pokrajinama kraljevstva SHS, a izjednačenjem plata stvara se svoje vrsti liko, kojim se veže cijeli šareni jugoslavenski džbun u stroinu skladnu kitu jedinstva i povezanosti. Savez radi dakle na obrucima čvršćina od mjedi, na obrucima ravnopravnosti i bratstva. Dosadanji sistem neizjednačenosti bljaše kamen smutnje i razlog nepovjerenju jednih prema drugim.

Demokratski duh države traži jednaku mjeru za sve jednake poslove, jednaku nagradu za jednaku službu. Dalekovidni državnici uzet će zato u prvu točku svoga programa potpuno izjednačenje svih činovničkih plata.

Još nemamo u rukama nikakov uspjeh. Još čvršće se stisnimo u redove i organizujemo se kao jedna svijesna moralna sila, koja znade da može samo onoliko dobiti, koliko je jaka.

Poslije prvih naših koraka počinje tek naša suradnja s državom u saniranju naših prilika na trajnoj osnovi nego li su eventualne povišice.

Savez će zagristi u problem pobijanja skupoće, to jest lihve. To je problem oko kojega prolaze druge staleške akcije, kloneći se baš najosjetljivijega pitanja našega života. To su ljudi koji mažu upaljenu nogu skupim mastima, mjesto da je dađu odrezati. Jer rak-rana širi se dalje do srca i ubija život cijeli.

Jedan od naših glavnih zahtjeva jest pobijanje skupoće, a »skupoća« nije ništa drugo nego nesolidni dobitak onih, kojima smo izručeni. Kako ćemo je pobiti izilazi iz cijeloga našega plana »Kooperativa«.

Zar poslije ovih razloga ima još ko-ga, koji sumnja o tome, da je Savez državotvorna, a ne destruktivna organizacija! Zar se svi ti naši užasni problemi mogu riješiti tako da činovnik ostane za plotom, bos, gol i gladan, zadužen i pristupan svakoj korupciji, a sve zato jer je neorganizovan?

Nije li upravo zdravi državljanski instinkt diktirao pokret Saveza!

Zato svi drugovi, svi Zajedničari, Radikalci, Socijalisti i Demokrati, javni namještenici svih stranaka u jedno kolo.

Javni namještenici, sjedinite se u Savezu!

Vodstvo Saveza zaslužuje za svoj dosadašnji rad naše priznanje, a onaj, koji ga sumnjiči sa stranačkih namjera ispovijeda preživjele nazore i metode Kluenovog doba.* Dr. Dragutin Prohaska.

Drugovi, pohajajte samo one kavane i gostione, koje drže „Naš Glas“.

Naše uradne ure.

Ze pred mnogimi letj so si izvojevali delavci osemurni delavnik in po naših pisarnah bi že davno moralo veljati pravilo: za ročno delo osem, za duševno delo šest! Ker ni solidarnosti in radi nezasišane-hina hinvstva posameznikov pa se še čanes duševni delavec grdo izrablja in le po nekaterih uradih so si izvojevali trdno določene ure. Pri bankah, magistratih in posojilnicah je delavno razmerje kolikor toliko urejeno, pri državnih uradih pa izpodkopujejo ta red posamezni osrednji predstojniki na račun podrejenega uradništva in najbolj pri finančni upravi. Ze ko je bil vpeljan nedeljski počitek, so modre glave naredbo razlagale dobesedno in izvzeti so bili vsi prazniki, dasi velja počitek za nedelje in praznike in ima pravico uradnik, imeti vse one dni proste ki so v koledarju rdeči ali ki se po lokalnih

* Ovaj članak dra. Prohaske bio je odštampan u „Saopćenijima SJN“ od 14. decembra 1919. ali ga radi njegove aktualnosti donasamo ponovno u „Našem Glasu“.

razmerah splošno praznujejo n. pr. sv. Nikolaj, sv. Ahacij, sv. Leopold, Binkoštni ponedeljek itd.

Tem gospodom, ki nimajo skoro nobenega dela s strankami in že od nekdanj šesturno delo ali pa celo nepretrgano uradovanje, je pač lahko priti v pisarno ob 9. ter delati do 13., 14. popoldne; potem pa stopijo še proti večeru za eno ali dve uri v urad, tako, da so skupno največ 8 ur v uradu, kar seveda popolnoma zadostuje in tudi nihče ne more več zahtevati. Zato je pa tem grše, ako se ta »repek« ene, dveh popoldanskih ur predbaciva in predstavlja onim uradom, ki že od nekdanj nimajo predpisanih drugačnih ur kakor od 8—12 in od 14—17 oziroma 18. ure, to so v prvi vrsti davčni uradi. Na teh uradih so osrednje oblasti že v Avstriji rade izrabljale in razkazovale svojo pridnost, da so jim nakladale delati preko uradnih ur, češ, saj tudi mi še popoldne v pisarno hodimo. Niso pa povedali, da nimajo napornega uradovanja z denarjem in številkami, temveč mirno pisarniško delo in tudi to se zamolči, da njih delo traja s popoldanskim namečkom vred največ 8 ur, medtem ko bi radi naprtli podrejenim uradom poleg teh že tako ali tako odsluženi osem ur še deveto in deseto ur.

In faktično se dobe hinavci, podobni onemu upravitelju na Dolenjskem, ki je imel stanovanje v uradnem poslopu in se je pri vsaki škontraciji hvalil: mi smo že ob emi popoldne notri, a ni povedal, da je šel v pisarno le iz dolgega časa — pipo kadit, ker v svoji omejenosti ni vedel na stanovanju kaj delati. Dandanašnji inteligentni duševni delavec pa delaj 6 ur na dan v pisarni pridno in vztrajno, izven tega časa pa bodi prost in čitaj ali se pečaj s sebi primernim razvedrilom, pa bo pisarni prav tako in bolje zadoščeno kakor pri onih, katere gonj duševna revščina, mrz ali — pomanikanie petroleja popoldne, zvečer in v nedeljo in praznike v pisarno — pipo kadit in hinavščino nast, ker je izven imenovanih uradnih ur ob delavnikih vsak pošten duševni delavec potreben počitka in priden delavec delo, kolikor se mu ga sme in more naložit v 6 največ 8 urnem delavniškem delu prav lahko izvrši. Ako pa izvanredni časi zahtevajo več dela, naj se to delo honorira, vendar smo tudi proti temu, ker prisiljeno honorirano delo ni nikdar veliko vredno, temveč porazdeli naj se po posameznih uradih primerno število delavcev, pa bo vsaka množina tudi v izvanrednih časih brez hihe, brez obotavljanja in brez jeze izgotovljena.

Take izvanredne čase imamo dandanes! Poldrugo leto so se v Beogradu igrali, davki in vsa uprava je zaostala, dasi je ob ustanovitvi države na kupe dela za narodne zastopnike, — sedaj, ko se je vsled tuje malomarnosti jel upravni voz ustavljati in so jeli dohodki zaostajati, naj pa podrejeni uradi tujo zanikarnost s svojo pridnostjo rešujejo z delom preko uradnih ur in povrhu še ob nedeljah in praznikih.

Proti temu izkoriščanju nastopamo odločno. Je že dovolj tozadevnega zbadanja! Uradništvo se je naveličalo one birokratično-potuhnjene nezanesljivosti, s katero nekateri uradni čas vedno spreminjajo, da nikdar ne veš, pri čem da si, samo da same sebe na zgoraj, seveda na račun podrejenega uradništva, povzdigujejo.

vilno! Na zborovanju se Vam obelodani od ministrstva financ v Beogradu redigirani projekt našega novega pravilnika.

Finančna straža v boju z »balkansko kulturo«. Objavljamo za naše pojme neverjeten, a žalibog vendarle resničen dogodljaj. Preglednik Lavtižar je kot vodja finančne straže prišel po službenih opravilih v carinarno v Kranjski gori. Opremljen je bil z bajonetom, pelerino in tudi popolnoma pravilno s sajkačo (z onim znanim pokrivalom) na glavi. Ko je vstopil v pisarno, so bili navzoči tihotapci in 2 srbska vojaka, ki sta imela tudi sajkače na glavi. Ob vstopu nahruli carinski vežbenik Ljuba Djukanović Lavtižarja, naj se odkrije. Ta mu mirno in dostojno odgovori, da mora po obstoječih službenih predpisih čepico obdržati na glavi ter pripomni, da sta tudi oba istočasno v pisarni se nahajajoča vojaka pokrita. To povsem nedolžno pojasnilo je pa nedoletnega Srbičanca Djukanovića tako razkačilo, da je Lavtižarja dejansko napadel. Pri tej priliki mu je zbil sajkačo in pelerino na tla. Navzoča srbska vojaka sta takoj nastopila proti L., ga pograbila in potisnila iz pisarne na obljudeni postajni peron. Isto se je zgodilo tudi pregledniku Jerini, ki je skušal prepričati neutemeljeno ponižanje L. Ko se je hotel vrniti L. v pisarno, da pobere v vrvežu z »bratom« DI na tla mu zbito pelerino in sajkačo, sta oba vojnika namerila proti L. puške in odprla zaporko. Ta dogodek se je vršil v drugem letu ujedinjenja troimenskega naroda in sicer 25. marca 1920. v kulturni Sloveniji. Finančna straža, hočeš-li tako žaljenje vsega zbora mirno prenašati? Kako nameravaš doseči zadoščenje napram tako nedostojnemu vedenju, ki uničuje vsak ugled našega zbora? Glasom vesti v »Služb. Novinah« se osnuje v najkrajšem času granična trupa, ki bo pod vojaško komando in organizacijo, podrejena pa carinarnam. To! zatiranim in žaljenim slovenskim in hrvatskim carinarjem ponudimo roko za skupni nastop proti takim izrodkom nasilja. Ker se je bati, da pri nameravani upostavi granične trupe ni ničesar dobrega pričakovati, je potrebno, da zavzame finančna straža v tem oziru svoje stališče, za vsa žaljenja in zapostavljanja si pa iščimo roko v roki s slovenskimi in hrvatskimi carinarji potrebno zadoščenje. Vsak oddelek naj si izvoli zaupnika, ki bo organiziral v strokovnem oziru našo stražo, zbiral podatke o vseh izrodkih, ki niso našemu ugledu v dobro, nabiral člane in članarino ter agitiral za naročitev na »Naš Glas«. Le na ta način nam bo mogoče prepričati podobna nasilja ter razvoj boljševizma, ki ga na debelo proizvajajo v oddaljenem Beogradu z nastavljanjem takih organov v naši vsekakor kulturnejši Sloveniji. — Odgovornost za resničnost te skrajno neverjetne vesti prepuščamo dopisniku.

Beda užitninskih uslužbencev. Gosp. urednik! „Naš glas“ je že večkrat prinesel kak članek o užitninskih uslužbencih, o njih težkem gmotnem stanju, moledovanju, prošnjah, opominih merodajnim faktorjem za odpomoč, pa do danes žal, vse zastoj. Za nas ni denarja, ni kritja. Vse, kar dobimo, je kaka lepa beseda in obljuba, od katere naj preživimo sebe in svoje. Toda do danes še nikdo ni mogel kupiti za najlepše besede in obljube 1 kg moke, ne enega polenčka drva, niti pol

metra sukna, da bi ž njim rešil razdrapano svojo obleko, ali, kar bi bilo najbolje, zašil tudi svoj in svojih želodec, ki nam dela nadlego dan na dan. Nam bi se sicer popolnoma dobro godilo v svobodni Jugoslaviji, ako bi ne imeli želodcev in tako nenaklonjene finančne uprave. Torej le te dve stvari sta, ki se ne moreta zjediniti in prilagoditi drug drugemu. Prvi kriči na ves glas: Daj, lačen sem; raztrgan; zebe me! drugi pa lepo dostojanstveno: bo že boljše, potrpite, pride nova reforma i. t. d. S takimi in enakimi tolažbami naj živimo? Čakamo, trpimo; pride 15., nič; pride drugi, nič, tretji, četrti, nikjer nič! Ali res gospodje ne verjamejo, da s samimi obljubami ni nič pomagan? Poglejte vendar samo račun v zadnji št. „Naš glas“, koliko potrebuje mesečno družina 3. članov, ki je povsem skromno sestavljen in cene veljavne v marcu 1920, ki so danes v aprilu že povsod višje. Po tem računu potrebuje samo za preživljenje 3 oseb K 2022 mesečno, če je večja družina seveda več. — Užitninski uslužbenec ni sicer uradnik nobenega činovnega razreda, kar se posebno sedaj namenoma poudarja, kljub temu pa je človek, ki ima pravico živeti in mora živeti, ima ravnotako svoje življenjske zahteve kot uradnik nižjega ali višjega razreda; mora preživeti svoje istotako kot uradnik, železniški delavec, rokodelc i. t. d. Trpke besede silijo pod pero, ki jih je težko zadrževati. Gospod urednik, prosimo Vas, obrnite še bolj svojo pozornost na skrajno trpeče med trpečimi! Na centralno društvo javnih nameščencev pa apeliramo, naj se z vso energijo zavzame za odpomoč gladujočih užitninskih uslužbencev. J.

Društvo užitninskih uslužbencev za Slovenijo je imelo 5. 4. t. i. odborovo sejo. Med drugim se je sklenilo poslati vlogo delegaciji min. financ za Slovenijo in g. finančnemu ministru v Beograd. Obe vloge sta bili izročeni dne 7. 4. 1920 po deputaciji g. narodnemu poslancu Jos. Gostinčarju. G. poslanec Gostinčar je obljubil vso pomoč Jugoslovanskega kluba ter bode osebno izročil vloge na merodajni mesti. Deputacija je dobila s tem najboljši utis. V vloge se je stavila sledeča resolucija: Da se nam kot drž. nameščencem priznajo takoj vse draginjske doklade od 1. 1. 1920 dalje, sorazmerno z drugimi drž. uslužbenci. (Vsaj enaka s finančno stražo.) Službena leta v deželni užit. službi je vpoštevati vsem uslužbencem, kakor bi jih prebili v državni službi. Ker smo že od 1. julija 1919 prikrajšani glede draginjskih doklad, zahtevamo, da se nam pri odmeri doklad vzame za podlago modus, kakor bi bili doklad že deležni. Da se nas definitivno pragmatično uvrsti v kategorijo finančne straže. Prikrajšane draginjske doklade naj se nam izplačajo takoj, ker razmere so postale neznosne. — Priporoča se užit. uslužbencem, naj upustijo vse posamezne pismene in usmene intervencije glede našega položaja pri pristojnih oblasteh, ker s takimi koraki zgrešijo navadno zaradi nepoznanja situacije zaželeni cilj; napravljajo posamezn. stroške in razburjajo z nepotrebnim nadlegovanjem merodajne oblasti. Društvo kot tako se dobro zaveda svoje dolžnosti ter uporablja vsako priliko za dobrobit vseh članov. Zvedelo se je tudi, da bo v najkrajšem času podpisana užitninska reforma. S tem bi bilo tudi po najkrajšem potu rešeno naše pereče vprašanje.

O carinskih razmerah v Sloveniji se čujejo že gorostasne pritožbe s strani naših slov. in hrv. carinarjev ter strank. Če bi bilo na teh govoricah in vesteh tudi le desetina resnice, je že davno skrajni čas, da se pomete energično s sistemom, nosilcem tega sistema in njegovimi gojenci v Sloveniji. Za razne aktivnosti in njihove zle posledice ne sme biti niti trenutka več prostora v naši Sloveniji. Lasje se nam ježe če preišljemo o carinskih razmerah in nastopih srbijanskih sindikalistov proti našemu izbornu kvalificiranemu uradništvu in proti strankam. Kakšni nastopi se dogajajo s strankami! Kot v tisoč in ena noč. Kako se pita stranke, kakšno je vedenje teh činovnikov napram njim, je naravnost neverjetno. Ker hočemo ugled, čast in izbornu zmožnost našega uradništva z vsemi sredstvi javno in potom organizacij braniti, prosimo vse pošteno misleče slov. hrv. in srbske tovariše, da nabirajo še nadaljna fakta. Storili bomo vse potrebne korake. Kar se dogaja, je sramota za našo kulturo. Prosimo nadaljnih poročil tako s strani težko prizadetega in ponižanega slov. in hrv. car. uradništva kot s strani naše finančne straže.

Hej, Slovani...! Prejeli smo sledeče pismo, kj ga zaradi njegove zanimivosti priobčujemo doslovno in brez poprave: Slavno uredništvo! Nije mi žao što sam se za cilu ovu godinu predplatio za „Naš glas“, već mi je žao što kad god ga primim rado bih ga čitao, ali ga u slovenskom tekstu sbilja razumjeti nemogu, a da to redovito uzrujavanje spriječim, molim da izvolite obustaviti dalnje šiljanje lista. — Velim, da me uzrujava, a čini mi se da je to Vas više nego mene uzrujalo kad ste me samo za to što sam stavio predlog da se „naš glas“ za hrvatsku i slavonsku izdaje u hrvatskom tekstu — javno žigosali, a niste ni profesora Ilesića poštedili, koje žigosanje nisam sve dotle razumio dok mi jedan prijatelj koji je to razumio nije raztumačio. Za celu godinu odaslanu predplatu izvolite si zadržati, a ako list budete slučajno u hrvatskom tekstu kada izdavali onda mi izvolite slati, a inače ne. Gospodi kao što ste Vi, nekoristi tumačiti kad me nećete da razumijete, za to neću da se u dalnja razglabanja upuštam, nu u kratko Vam reći, da je meni tekst slovenskog govora kojeg nikad do pred tri godine nisam imao prilike čuti — kao gluhomu „dobro jutro“, va čemu da se na naš glas predplaćujem. Poznajem više službenika koji bi se takodjer rado predplatali, ali lih radi nerazumjevanja slovenštine to neće da učine. Sa štovanjem Dragutin E. . . . , kr. financ. priglednik u mira.

Zagreb 12/IV. 1920.

To je Hrvat, Jugosloven! Pred 3 leti je šele prvič slišal slovensko govoriti. Poprej pač le nemščino in madžarščino. Na hočemo, da smo en narod, ena duša, eno telo! Raznih jezikov se uče ljudje, a hrvatskega jezika, ki se govori tudi v Zagrebu, ne razumejo. Hej, Slovani, naša reč slovanska živo klije.

Užitninske službe. K raznim pritožbam po listih, da se užitniskim uslužbencem še do danes niso pripoznale draginjske doklade v isti odmeri kakor drugim državnim nastavljenecem, naj javnost izve še to, da morajo vodje užitninskih uradov od svoje beraške plače vzdrževati še

ažitrinsko pisarno. Ker iz svojih sredstev niso mogli kupiti drv ali premoga, so morali sestradani še zmrzovati v nezakurjeni pisarni vso zimo. Marsikateri si je pri tem nakopal ali bolje rečeno nakopali so mu drugi bolezen, vsled katere bo šel v prezgodnji grob, družina njegova pa še v večjo bedo. Kdo bo imel na vesti te sbože žrtve razmer? — »Javnost sodi!« Na brž se prizadeti faktorji ne bodo delali preveč težke vesti, ker so itak za vse gluhi, zato so te vesti namenjene bolj za »javnost«.

Društvo drž. uslužbencev (osrednje društvo) v Ljubljani je na svoji odborovski seji 15. aprila razpravljalo o povišku prejemkov ki jih moramo zahtevati od vlade vsled vedno naraščajoče draginje. Sklicanje se je tik pred javnim shodom je bila nujna potreba že z oz. na sklepe ankete, ki jo je sklicala dež. vlada, in na dopis nižjih drž. uslužbencev. Naše zahteve, ki smo jih predložili v posebnem dopisu dež. vlad. so se izkazale vsled ankete kot mnogo prenizke. Po daljši in poučni debati se se napravili soglasni sklepi. Besedilo je razvidno iz resolucije, sprejete na javnem shodu. Javni shod dne 16. t. m. je pokazal našo disciplino.

Delegaciji ministristva financ v Ljubljani. Glasom sklepa min. sveta z dne 11. marca 1919 se je razprostrl carinski zakon bivše Srbije na vso državo le v pogledu organizacije službe, ter je v točki 2b povsem nedvomno rečeno, da so od ove opšte primene izuzeti naslednji posli: Personalna pitanja, disciplinska vlast, ocene činovnika (kvalifikovanja), naimenovanja, premeštenja, otpuštanja itd., o čemu bi dosadašnje nadležne vlasti vodile staranje i po svemu činile predstavke centralnoj i po carinskoj vlasti. Povsem jasno je torej, da je za reševanje vseh osebnih vprašanj v osvobojenih pokrajinah merodajna službena pragmatika ter citirani sklep min. sveta. Vzlic temu se centralna oblast na ta dejstva ne ozira prav nič. Vse osebne zadeve, ki so se izvršile v nasprotju s tem besedilom in dosledno s predpisi službene pragmatike, so torej rešene protizakonito. Delegacija min. finance v Ljubljani naj se vendar že posluži svojih pravic in ne čaka na rešitev onih, ki namenoma ne spojnjujejo zakonov in naredb! Saj živimo vendar v ustavni, moderni, pravni državi! Ali naj gre nasilje nemoteno svojo pot? Delegacija, posezi vmes! Menda ne bo potrebno vseh nasilstev izročiti sodbi javnosti?!

Acimovičade. Kako brezmejna je zloba radikalnih emisarjev centralne carin. uprave v Sloveniji, kažejo najnovejši čini radikalnega nasilja. Pri poštno mislečih uradnikih vseh treh plemen in pri strankah obsvožanih srbijanski radikalni protežirane Mih. Acimovič, upravnik ljublj. car. urada, je k vsem deloma že objavljenim protizakonitim činom dodal novo vrsto pristno radikalnih samolastnosti. Da uniči vsako veselje do službe slov. in hrv. carin. uradnikom, ne zadostujejo preteriranja, discipliniranja, nasilna upokojenja itd. Naše je nov bič. V direktnem nasprotju z min. sklepom z dne 11. 3. 1919 in veljavno službeno pragmatiko je pričel zadnji čas kvalificirati podrejeno uradništvo. Kako si predstavljati kvalifikacijo, naj navedemo izmed nebrotja primerov le enega. Kvalificiral je za leto 1919 uradnika, ki pod njegovim vodstvom sploh ni služil, ker je ta carinsko-strokovni veleum bil šele sredi

decembra l. l. vrinjen kot vodja ljublj. carinarne. Car. revizor Anton Cingerle je prišel iz Trsta l. 1919 z dobro kvalifikacijo, ima 30 let uspešnega službovanja v carinstvu. Kvalifikator Acimovič sam služi približno 16 let v drž. službi; v tem času je kvečjemu par let gledal praktično carinsko službo od daleč. Evo kvalifikacijo, ki pove vse: »Sposobnost u struci: slaba; marljivost u radu i na dužnosti u opšte: ne upotrebljiv; vladanje u van službe: primerno; da li radi na svom usavršenju u struci: ne radi; preporka: ne zasluži«. Tu ima slov. uradnik, oče 6 nepreskrbljenih otrok plačilo za svojo 30 letno požrtvovalnost! Brat Srbijanec, po duhu radikalec, mu uničuje existenco. Ali je morda to nova službena pragmatika, ki jo imajo javni uradniki pričakovati v naši Jugoslaviji? Tudi kvalifikacije ostalih slov. in hrv. uradnikov so približno na istem višku in to za leto 1919.

Dijete slug. Glede dijet je izšla cela kopa raznih kompliciranih druga drugi nasprotujočih si odredb naših vedno menjajočih se vlad. Vsak resort približno ve, kako si lahko zaračuna dnevnice, edino sodne slugę tavamo v temi. Nikjer ni namreč izrečno rečeno, ali smo upravičeni zaračunati si dnevnice po 20 K ali ne? — Sploh se v naredbah nikjer ne omenja izrečno »sodni sluga ozir, izvrševalni organ«, ampak splošno »slugę«. V tem kaosu naredb se živ krst ne spozna. Če si davčni izterjevalci smejo zaračunavati dnevnice, mislimo, da smo tudi mi do tega upravičeni, ko nam je vršiti še bolj naporeno službo. Da ne bo zamere pri višjih gospodih, če slučajno kdo od kolegov zaračuna dnevnice, prosimo nujnega pojasnila. Prizadeti.

Drugovi, vršite svoje stališke dužnosti, sabirajte pretplatnike i agitirajte svuda za „Naš Glas“.

Književnost.

Fran Erjavec: *Povesti. Izbrani spisi. I. zvezek. Str. 228. Cena vezani knjigi K 24.—.* Z avtorjevo podobo. Založila Jugoslovanska knjigarna. Življenjepisno črtico spisal Ivan Dornik. Devet lepih, iz narodnega življenja zajetih in v narodnem bogatem jeziku pripovedovanih novel in povestic našega nepozabnega Erjavca je zbranih v tem zvezku. Čital jih bo vsakdo rad in z naslajanjem znova. odrasli mladini pa bodo nudile najlepši užitek. Knjigo toplo priporočamo!

Cvetko Golar: *Boh za mladi zob. Pismi za mladino. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1920. Str. 81. Cena vezani knjigi 12 K.* Nekaj pesmic naših najboljših pesnikov je zbral Cvetko Golar v šopek, ki je kot darilo mladini primeren za vsako priliko. M. Gaspari je za knjižico narisal prav primerno ilustracijo. Obžalovati je kvečjemu, da ni knjižica še debelejša in bogatejša, ker mladini takih pesmic ni nikoli dovolj. Prelepo zbirko iskreno priporočamo obiteljem z otroki, ki bodo pesmice radi deklamirali.

Za tiskovni sklad „Našega Glasu“
so darovali sledeči:

Forele iz Bohinjskega jezera, 100 K, g. Zorko Anton, sodni kancelist, nabral povodom odhodnice viš. pis. oficiala Josipa Rus-a in ob fantovičini sod-

nega kancelista Rudolfa pl. Schüldenfeld-a 67 K, glavna carinarna, Maribor, 30 K, gg. Ladislav Jerše, Jakob Tobias v Ptuj, Josip Nežmah in Fric Zemljih v Ljutomeru, vsak po 20 K; gg. Josip Hundl, Julij Strasser, Fran Seršon, Matija Sterman v Ljutomeru in Avgust Bukovec v Ljubljani po 13 K, gg. Franc Kovač in Ivo Lavrič v Ljubljani, Franjo Pichler, Milan Šubic, Matevž Habjančič, Jože Horvat, Anton Maier v Ptuj, J. Joutale, dr. J. Ploj, J. Rajh, Matko Seršen, Ciril Mikl v Ljutomeru, Janko Trošt, Emil Tomšič, U. Poljankovič v Špilju, dr. Otmar Pirkmaier v Ptuj in Franc Leskovič v St. Rupertu po 10 K, g. Josip Zupanc v Ptuj 7 K, ga. Franja Peček v Ribnici in g. Ferdo Polak v Ljubljani po 6 K, gg. Anton Fabian, Franc Tofant, Justina Černejšek, Josip Rudolf, Ivan Forčesta, Ivan Vrečar, Anton Kosi, Pavl. Fle-re, Bogomil Zavadlik, Ivan Marko, Matija Švigel, dr. Vladimir Vrečko, Matko Kandrič, dr. Ivan Zavrnik v Ptuj; Jakob Košir, v Borovnici, Ivan Čretnik, Janko Kranje v Mariboru, Janko Kleva, Gabrijel Novak, Rudolf Jedraj, Karol Lasbacher v Špilju, Rado Jeglič, Martin Humek, Ciril Ivančič, Ivan Hočevar, Jakob Drol, Just. Piščanec, Ivan Ženko, Frida Loger, Anica Klaner in Albin Pödransperg v Ljubljani, J. Amon v Krauju, Janko Jan v Škofjiloki in Vekoslav Koren v Marenbergu po 5 K, gg. Jernej Satler, Anton Jovan v Mariboru, Vinko Vlahovič v Ljubljani; Josip Drevencsek v Šoštanju, Drago Schmit in Albert Salamon v Trebnjem po 4 K, orožniška postaja Vinica 3 K 22 v, gg. Rudolf Rusjan, Ludovik Zadnik, Alojzij Pavlin, Josip Okorn, dr. Josip Židanšek, Franc Černe, Franc Škulj, Janex Levoc, Alojzij Kecej, Franc Gorazd, Emil Kramaršič, Anton Ovsec v Ljubljani; Pavel Kveder v Ptuj, Jakob Otrin v St. Vidu, J. Bardorfer, Josip Žmave, Viktor Durini, Jože Miklaužič v Novem mestu, Davorin Dodič v Višnji gori, dr. Jos. Bavdek, Alojzij Kralj, Mara Novak, Drago Prezelj, Ivan Drobnik, Josip Čampa, Jakob Ogrizek, dr. Ivan Širko v Metliki, dr. Ivan Senekovič, Franc Vidic, Blaž Skok, Franc Gulin, Ivan Senica, Anton Knez, Srečko Andrejčič, po 3 K. Ludovik Macarol, Martin Cimerman, Anton Krečič, Angel Cinoti, Ivan Goršič, Angel Štrekelj, Anton Pavlečič, Mihael Jug, Anton Stekolj, Josip Zelzer, Josip Perko, I. Mohorčič, Bogomil Nežič, Anton Jevčič, Ivan Guagne v Mariboru, Franc Abram v Škofjiloki, Oddelek finančne straže v Kranju, Josip Šimerl v Šoštanju, Stanko Ribnikar v Cerkljici, Radivoj Canjko, Franc Križanec, Juro Tomažič, Franc Cimerman, Leopold Pehani, Tomo Meglič, Jakob Horvat, Josip Pirš, Srečko Bašnik v Ptuj, Albert Primec, Matija Počak, Franjo Vajcer v Velikovu, Anton Klemenc, Joško Štaut v Borovnici, Hinko Zorman, Anton Smolak v Grabštajnu, Ludovik Topolnik, Alojzij Bizjak, Jurij Košir, Ivan Jordan, Anton Kotnik, Franc Železnik, Jurij Klasinc, Josip Bertonec; Stefan Mibelack, Ivan Ahčin, Vekoslav Hosner, dr. Mirko Grasselli, dr. Ivan Jančič v Mariboru, Ivan Cirk, Gustav Kerne v Žužemberku, Franjo Sajovic, Vel. Lašče, Anton Prudič, Franjo Ramor, Jernej Božič, Amalija Milnar v Pliberku, Josip Humer v Kozjem, Vinko Ločičnik v Prešajnu, dr. Vladimir Šuklje, Franc Legat, Karmela Bajt, Karol Šterbenk, Matko Klavara, Tonči Šterk, Rado Vrus, Rudolf Lukež, Karl Lasbacher, Alfred Biber, Franc Lenarčič, Peter Glažar, Ignac Brandsteter, Franc Matjašič, Davorin Jenko, Franc Cesar, Viljem Rohman v Ljubljani, Marija Prelog, Stara Novava, Marija Turek, Karol Handžekovič, Josip Kosi, Josip Hauptman, Križevci pri Ljutomeru, Franc Juras, Barejic pri Ljutomeru, Franc Marinčič, Ključarovi pri Ljutomeru, Franc Kikec, Al. Vavpotič, Angela Čeh, Janko Cimerman, Alojzij Krainc, M. Cimerman, Matej Dekleva, V. Vološič v Ljutomeru, Ferdo Pihlar, Radomirje pri Ljutomeru, Alojzij Rakovec, Podgradje pri Ljutomeru, Andrej Klemenčič, Križevci pri Ljutomeru, Martin Inmak, Kraplje pri Ljutomeru, I. Burger v Kranju, po 3 K, g. Avgust Brečko, Maribor, 2 K 80 v; gg. Jakob Gračnar, Jernej Sotensek v Mariboru, Karol Novak v Žužemberku, Ludovik Avšič v Ptuj, Franc Pungertnik, Lukovica pri Domžalah, Anton Mejač, Franjo Hrižaj, Albin Marčič, Ciril Lavrič, Martin Kojušar, Ivan Strehovec, Ernest Kobler, Ivan Illovar, Anton Adamič, Matej Sojer v Ribnici, Marija Nemeč, Bučecovci pri Ljutomeru, Franc Rak, Avgust Večiny, Ivan Rahne, Martin Tabor, Josip Accetto, Fani Klavčičar, Jakob Sedej, Ferdo Prus, Konrad Likozar, Ivan Pavšek, Karol Kresal, Alojzij Čebular, Ivan Umnik, Franc Perme v Ljubljani, Ivan Volzhaušcheg, Ivan Turk, Franc Urbančič, Matko Velikonja, Josip Gregore v Železnikih, Savo Kladnik, Ivan Stenovec, Žiri, Vid Francič, Ivan Saksida, Anton Penca, Jože Tekavčič v Trebnjem, Jurij Kozina, dr. Sčtomir Dolenc, Anton Kuder, Vinko Strasser, Jakob Mikolič, Janko Groznik, Josip Troje, dr. Jože Lavrič, Maksi Petrič, Jože Perko, Karol Lakner, Franc Adamič, Franc Vogrinc, Anton Mehle, Adolf C. om, Rudolf Knoll, Karol Mahorčič, Ignacij Koščak, Jože Mrvar, Anton Novljan, Franc Sušnik, Ivan Robas v Novem mestu, Anton Miheva, Vel. Lašče, po 2 K.

gg. Peregrin Cepuder, Anton Bohte, Lukovica pri Domžalah, Anton Babič, Ribnica ob Vrbskem jezeru, Stefan Azenšek, Anton Zupančič, Franc Lukužič v Ljubljani, Josip Kobal, Angela Miselj, Marija Sirnik, Grahovo pri Čukmu, Jože Levstek, Karol Brůfach, Janko Schollmajer, Ivan Ambrožič, Gustav Mlejnik v Škofji Loki, Anton Amon, Alfonz Pacon, Franc Smrtnik v Crnomlju, Jurij Skamer, Soštanj, Ivan Jarc, Vinko Knafelc, Franc Mežnaršič, Jakob Takar, Ludovik Štepic, Franc Krampelj, Valentin Kržičnik, Ivan Robas, Jože Drašler v Novem mestu, Ivan Petrič v Kranju, Andrej Hvaslja v Kamniku in Franc Strubelj v Krškem po 1 K. Skupaj 1283 K 2 v, ter v št. 10 izkazanih 3429 K 30 v. Torej skupaj 4712 K 32 v. Gg. Sedmak, gostilničar v Borovljah, nabral v svoji gostilni za tiskovni sklad znesek 68 K. Hvala vsem darovalcem! Druge prispevke priobčimo prihodnje.

„Samopomoč“ v Ljubljani kupuje vsakovrstna živila in druge potrebščine v vsaki množini. Tovariši se prošijo, da proizvedujejo po takem blagu in posredujejo v prilog zavoda, ki deluje v korist vsem javnim nameščencem. O zalogah, oziroma ponudbah naj se poroča naravnost „Samopomoči“ v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, ki poravnava radevolje vse stroške.

Brez organizacije in brez stanovs'ega lista je izboljšanje naših razmer nemogoče!

Priporoča se tvirka 4-6

Jos. Peteline

trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov.

Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.

15-3

Trgovina s ščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih

K V A R T

kakor

tarok,

marljaš, whist, „primorka“.

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Posojila na osebni kredit: 6%.

Posojila na hipoteko: 5 1/2%.

Mesečna odplačila. Ranžijska posojila na več let; mali vračevalni obroki.

Pisarna: Kongresni trg 19.

Uradno ure od 9. do 12. ure. — Prospekti brezplačno na razpolago. — Rezervni sklad nad 500.000 K. — Brankov vloga 3 1/4%.

Drogerija „ADRIJA“

Fotomanufaktura

Parfumerija

B. Čvančara

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Drogerija „I. C. Kotar, Ljubljana, Wolfova ul. 3. Fotomanufaktura“

3-6

Važno za uradnike!!

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI R. Z. I. O. J.

Kongresni trg št. 19.

dovoljuje ranžijska posojila; na te opozarjamo zlasti one uradnike, ki imajo dolgove v Nemški-Avstriji. Ti si s takojšnjo poravnavo dolgov lahko veliko pridobe na valuti. Vso tozadevno transakcijo izvede zadruga sama in sicer brezplačno in le proti povrnitvi naraslih stroškov. — Prospekti na razpolago!

Proti: sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, želodčnemu kamenu, hemeroidom in bolezni mehurja, putiki in debelosti, je najboljšo sredstvo naravna zdravilna mineralna voda „rogaška slatina“.

Rogaška slatina

največje in najmodernejšo zdravilišče v Jugoslaviji, hidrotterapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, solne, smrečne, parne, zračne, solnčne kopeli in kopeli z vročim zrakom.

Vojaška godba (42 moških, med njimi absolvirani konservatoristi). Za vsakovrstne zabave je preskrbljeno kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, kino, izleti itd. — Sezija od 1. maja do 15. oktobra 1920.

RAVNATELSTVO.

17-3

VELIKA

Na debelo! Na drobno!

BOGATA

: Solidne cene! :

ZALOGA

IZBIRA

manufakturnega ter inozemskega modnega blaga.

LASTNI MODNI ATELJEJE.

OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.

Srajce, samoveznice (kravate), nogavice i. t. d.

PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA

8-5

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarno.

Modni salon

Stuchly - Maške

LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.

Popravila točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.